

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 546/2022-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Marekom Tkáčom, advokátom, Námestie sv. Martina 39, Lipany, proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 6 Co 37/2018-139 z 28. marca 2019 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 9 Cdo 56/2020 z 27. januára 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 9. apríla 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutých rozhodnutí a ďalších príloh ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľkou podanú žalobu o vypratanie nehnuteľnosti proti žalovaným Okresný súd Poprad (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 12 C 26/2016-113 z 18. decembra 2017 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) zamietol a žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %. Podľa okresného súdu nájomný vzťah zanikol 28. februára 2009 a žalovaným zostalo právo nehnuteľnosť užívať do doby pridelenia náhradného bytu, bytová náhrada im nebola zabezpečená,

keďže žalovaní pri odmietnutí nájomnej zmluvy k náhradnému bytu nepostupovali bezdôvodne. Ich právo na bytovú náhradu nezaniklo a za daného stavu nemajú povinnosť byt vypratať.

3. Na základe odvolania podaného sťažovateľkou krajský súd napadnutým rozsudkom rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

4. Na základe sťažovateľom podaného dovolania proti rozsudku krajského súdu [z dôvodov podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP] rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že dovolanie sťažovateľa odmietol podľa § 447 písm. c) CSP, keďže vyhodnotil, že konanie netrpelo vadou zmätočnosti, resp. ho vo vzťahu k dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako neprípustné.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Proti napadnutým rozhodnutiam, keďže ich považuje za neodôvodnené, nepreskúmateľné a arbitrárne, podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, v ktorej prezentuje tieto podstatné argumenty:

a) krajský súd založil svoje rozhodnutie na inom právnom posúdení (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka) bez toho, aby postupoval v zmysle § 382 CSP, s čím sa najvyšší súd vôbec nevysporiadal;

b) ani krajský, ani najvyšší súd nedali vo svojich rozhodnutiach odpovede na v odvolaní a v dovolaní vznesené námietky, a to najmä že 1) nárok na bytovú náhradu žalovaným zanikol, keďže nájomný vzťah zanikol k 28. februáru 2009 a sťažovateľ žalovaným bytovú náhradu zabezpečil, no žalovaní zmluvu o bytovej náhrade bezdôvodne neuzavreli, 2) vznikol nový nájomný vzťah, čo vyplýva aj z dohody o ukončení nájmu bytu z 22. októbra 2009, uzatvorený na dobu určitú, z ktorého sťažovateľke nevyplýva povinnosť zabezpečiť bytovú náhradu (na čo súdy neprihliadali), 3) žalovaný sa v prvom rade písomnosťou z 21. septembra 2009 zriekol bytovej náhrady za možnosť ďalšieho užívania nehnuteľnosti;

c) s odkazom na judikatúru najvyššieho súdu namieta aj nesprávnu aplikáciu § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktoré nemá vlastnú priamu normotvornú platnosť, upravuje iba spôsob aplikácie a interpretácie tých ustanovení, ktoré priamo upravujú právne vzťahy.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Sťažovateľka sa podanou ústavnou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia jej označených práv napadnutým rozsudkom, ktorým krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu o zamietnutí jej žaloby o vypratanie nehnuteľnosti, a napadnutým uznesením, ktorým najvyšší súd odmietol jej dovolanie, keďže ich považuje za nedostatočne odôvodnené a arbitrárne a zároveň nesúhlasí s právnym posúdením jej vecí.

III.1. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky napadnutým rozsudkom krajského súdu:

7. V čl. 127 ods. 1 ústavy je zakotvený princíp subsidiarity („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“), ktorý znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať ústavnou sťažnosťou iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom.

8. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, ktorých porušenie namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06). Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 1 a 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) (obdobne III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

9. Z obsahu sťažnostných námietok vyplýva, že sťažovateľka ústavnou sťažnosťou vytýka krajskému súdu 1) nesprávnu aplikáciu § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka jednak z dôvodu, že postupoval v rozpore s § 382 CSP, ako aj z dôvodu absencie vlastnej priamej normotvornej platnosti tohto ustanovenia, 2) nedostatočné odôvodnenie a arbitrárnosť, keďže sa v napadnutom rozsudku vôbec nevysporiadal s jej v odvolaní uvedenými podstatnými námietkami. V prevažnej miere reprodukuje text dovolania, v ktorom namietala vadu zmätočnosti [§ 420 písm. f) CSP] z dôvodu, že krajský súd založil svoje rozhodnutie na inom právnom posúdení (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka) bez toho, aby postupoval v zmysle § 382 CSP a nedal sťažovateľke odpovede na jej argumenty v odvolaní a nesprávne právne posúdenie z dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, keďže krajský súd aplikáciou výlučne § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa odklonil od ustálenej judikatúry najvyššieho súdu.

10. Sťažovateľka proti napadnutému rozsudku krajského súdu podala mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie, v ktorom uviedla obsahovo rovnaké námietky ako v ústavnej sťažnosti. Ústavný súd konštatuje, že nemá na opätovné posúdenie jej totožných argumentov právomoc, pretože už boli predmetom posúdenia v dovolacom konaní, ktoré sťažovateľka iniciovala a ktoré najvyšší súd zavŕšil vydaním napadnutého uznesenia. Bližšie výsledky ústavného prieskumu uznesenia najvyššieho súdu uvádza ústavný súd v ďalšej časti.

11. Vzhľadom na to, že je úlohou nielen ústavného súdu, ale aj všeobecných súdov poskytovať ochranu základným právam, ústavný súd v duchu zásady sebaobmedzenia s ohľadom na princíp subsidiarity (porov. II. ÚS 34/2022, IV. ÚS 98/2022, I. ÚS 68/2022) odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

12. Sťažovateľka napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu vyčíta nedostatočnosť odôvodnenia, arbitrárnosť a nevysporiadanie sa s jej zásadnými námietkami v dovolaní.

13. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve.

14. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že nie je v zásade oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

15. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (m. m. III. ÚS 209/04).

16. Vzhľadom na to, že napadnutým uznesením najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľky, ústavný súd dáva do pozornosti aj svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu (napr. IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012, II. ÚS 98/2017). Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (m. m. II. ÚS 324/2010), samozrejme za predpokladu, že ide o riešenie ústavne udržateľné (m. m. IV. ÚS 239/2021).

17. V súlade s uvedenými východiskami a z hľadiska sťažovateľkou uplatnenej argumentácie ústavný súd pristúpil k preskúmaniu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sa zameril na to, či najvyšší súd v napadnutom uznesení posúdil dovolanie sťažovateľky ústavne akceptovateľným spôsobom. Úloha ústavného súdu spočívala v posúdení skutočnosti, či sa závery najvyššieho súdu zakladajú na zákonných dôvodoch a či tieto dôvody boli dostatočne a ústavne konformne formulované a či interpretácia a aplikácia ustanovení Civilného sporového poriadku v sťažovateľkinej veci je z ústavnoprávneho hľadiska udržateľná.

18. Najvyšší súd po preskúmaní odôvodnenia rozsudku krajského súdu (bod 11 napadnutého uznesenia) i rozsudku okresného súdu (bod 12 napadnutého uznesenia) konštatoval, že s ohľadom na záver okresného súdu, že nájomný vzťah zanikol 28. februára 2009 a žalovaným zostalo právo nehnuteľnosť užívať do doby pridelenia náhradného bytu sťažovateľkou, ktorá si túto povinnosť nespĺnila, a preto nemajú žalovaní povinnosť byt vypratať, a s ohľadom na záver krajského súdu, že žalobe nemožno vyhovieť (keďže je vypratanie bytu podmienené zabezpečením bytovej náhrady) pre rozpor takéhoto postupu s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka), ústavou a judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ho nevyhodnotil ako nový názor krajského súdu (ktorý by vyžadoval postup podľa § 382 CSP, pozn.), iba detailnejšie vysvetlenie názoru okresného súdu, s ktorým sa krajský súd stotožnil. Zároveň vyslovil, že odôvodnenie rozsudku krajského súdu v spojení s odôvodnením okresného súdu primerane vysvetľuje dôvody, pre ktoré bola žaloba zamietnutá.

19. Pokiaľ ide o ďalšiu námietku obsiahnutú v dovolaní sťažovateľky, ktorá spočívala v tvrdení, že odvolací súd sa odklonil od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, najvyšší súd v bode 21 napadnutého uznesenia konštatoval, že k odklonu nedošlo, keďže krajský súd rozpor s dobrými mravmi neposudzoval izolovane, ale vo vzťahu k právu na vypratanie bytu a povinnosti zabezpečiť bytovú náhradu.

20. Napriek tomu, že argumenty sťažovateľky uvedené v bode 5 písm. b) tohto uznesenia boli taktiež obsahom ňou podaného dovolania [ako súčasť argumentácie k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP], z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu konkrétna odpoveď na tieto argumenty, tak ako správne namieta sťažovateľka, nevyplýva.

21. Vzhľadom na časť odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, v ktorej absentuje výslovné vyporiadanie sa s niektorými dovolacími námietkami sťažovateľky, ústavný súd považoval za potrebné preskúmať aj obsah napadnutého rozsudku krajského súdu z rovnakého sťažnostného dôvodu [v časti dôvodov podľa bodu 5 písm. b) tohto uznesenia].

22. Odôvodnenia rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu pritom nemožno posudzovať izolovane s tým, že odpovede vyplývajúce z týchto oboch rozhodnutí musia jasne a zrozumiteľne podať odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (porov. I. ÚS 203/2022).

23. Z odôvodnenia rozsudkov okresného a krajského súdu (ktorý považoval rozsudok okresného súdu za vecne správny) ústavný súd zistil, že v súvislosti so sťažovateľkou tvrdeným zánikom práva žalovaných na bytovú náhradu okresný súd v bode 6 svojho rozsudku na základe zistenia, že sťažovateľka ponúkla žalovaným náhradný byt zdravotne závadný a na dobu určitú (päť rokov), čo sťažovateľka nespochybnila, uzavrel, že žalovaní pri odmietnutí nájomnej zmluvy k náhradnému

bytu nepostupovali bezdôvodne, preto ich nárok na bytovú náhradu nezanikol. Krajský súd v tejto súvislosti odkázal na skutočnosť, že žalovaní nie sú proti vyst'ahovaniu z nehnuteľnosti, no nemôžu k tomu pristúpiť, keďže nemajú k dispozícii iné vyhovujúce bývanie. Poukázal pritom na ich aktivitu k jeho zabezpečeniu (žiadosť o pridelenie nájomného bytu obci z roku 2012 a žiadosť o odkúpenie stavebného pozemku v roku 2017), na základe čoho vyhodnotil, že ich tvrdenie o nevyhovujúcom charaktere náhradného bývania (zdravotná a hygienická závadnosť) nepovažuje za nedôveryhodné (bod 15 napadnutého rozsudku). Prihliadol aj na riadne uhrádzanie plnenia za užívanie nehnuteľnosti žalovanými, čím je vlastníčkovi nehnuteľnosti poskytovaná čiastočná kompenzácia za obmedzenie jeho práva užívať nehnuteľnosť. Pokiaľ ide o námietku vzniku nového nájomného vzťahu (s poukazom na list právneho zástupcu žalovaných z 21. septembra 2009 a dohodu o ukončení nájmu z 22. októbra 2009), okresný súd vyslovil, že dohodu z 22. októbra 2009 vyhodnotil ako neplatný právny úkon, keďže v čase jej uzavretia nájomný vzťah už neexistoval a strany sporu sa nedohodli ani na novom nájme. Za vadnú časť dohody považoval záväzok byť vypratať, a keďže ju nemožno oddeliť od zvyšnej časti, je neplatná celá dohoda. Doplnil, že zo samotnej dohody ani výslovne nevyplýva, že žalovaní sa zriekli práva na bytovú náhradu vyplývajúceho im zo zákona (bod 9 rozsudku okresného súdu). Krajský súd k listine z 21. septembra 2009 uviedol, že ňou žalovaný v I. rade požiadal diecézneho arcibiskupa o možnosť zotrvania v nehnuteľnosti do 31. decembra 2014, a to s ohľadom jednak na kvalitu náhradného bývania a zároveň s ohľadom na zámer vlády riešiť uvoľňovanie reštituovaných bytov výstavbou nových v priebehu piatich rokov (bod 12 napadnutého rozsudku). Stotožnil sa s názorom okresného súdu, že žalovaní nemajú založený platný zmluvný vzťah, a to v súvislosti s konštatovaním, že to neznamená, že nehnuteľnosť nepredstavuje ich obydlie v zmysle judikatúry ESĽP.

24. Krajský súd tak podľa ústavného súdu reagoval na sťažovateľkou spochybnenú dôvodnosť neuzavretia nájomnej zmluvy k náhradnému bytu žalovanými. Skutočnosť, že sa súdy námietkami sťažovateľky odvodenými od dohody o ukončení nájmu, ktorú okresný súd vyhodnotil ako neplatný právny úkon, ďalej nezaoberali, ústavný súd nepovažuje za vadu spôsobilú zasiahnuť do sťažovateľkou označených práv. A to aj z dôvodu, že sťažovateľka sa v odvolaní obmedzila na konštatovanie, že „*nesúhlasí s tým, že je dohoda celá neplatná*“. Krajský súd tak podľa ústavného súdu dal odpoveď na otázky majúce podstatný význam pre rozhodnutie a objasnil skutkový a právny základ svojho rozhodnutia.

25. Ústavný súd pripúšťa, že vo vzťahu k námietkam sťažovateľky, že krajský súd jej nedal odpoveď na námietky týkajúce sa odmietnutia bytovej náhrady žalovanými a vzniku nového nájomného vzťahu a zrieknutia sa bytovej náhrady, najvyšší súd skutočne neposkytol sťažovateľke výslovnú odpoveď. Avšak z jeho stotožnenia sa so závermi okresného súdu a krajského súdu pri všeobecnom vnímaní odôvodnení súdnych rozhodnutí rozdielných inštancií ako celku možno vyvodiť jeho súhlas s ich závermi aj v tejto otázke. Vzhľadom na doktrínu minimalizácie zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov tak dospel ústavný súd k záveru, že nesprávny prístup najvyššieho súdu (absencia výslovej odpovede na niektoré argumenty uvedené v dovolaní) nevykazuje ústavne relevantnú intenzitu, pretože ústavný súd sa presvedčil, že ani prípadné zrušenie dovolacieho rozhodnutia a jeho opätovné prejednanie by nemohlo priniesť priaznivejšie rozhodnutie vo veci dovolania sťažovateľky z tohto dôvodu.

26. Ústavný súd pripomína, že jeho úlohou nie je perfekcionisticky „prerábať“ konanie pred všeobecnými súdmi, a to aj keby k nim urobeným čiastkovým procesným úkonom mal výhrady.

27. Ústavný súd nezistil v odôvodnení napadnutého uznesenia najvyššieho súdu také nedostatky, ktoré by mu umožnili pristúpiť k vysloveniu porušenia označených práv sťažovateľky, keďže spôsob posúdenia sporných otázok nemožno posúdiť za svojvoľný, nezistil ani extrémny rozpor medzi vykonaným dokazovaním a skutkovými zisteniami súdov. Aj keď najvyšší súd nedal výslovnú odpoveď na každú jednu čiastkovú námietku tvoriacu podklad dovolacej argumentácie, ústavný súd považuje odôvodnenie jeho rozhodnutia za dostatočné a nevybočujúce z limitov spravodlivého procesu. Najvyšší súd svoje právne názory ústavne akceptovateľne odôvodnil, jeho úvahy sú zrozumiteľné, konzistentné a spätne preskúmateľné. Konanie ako celok považuje ústavný súd v konečnom výsledku za spravodlivé.

28. Nad rámec uvedeného ústavný súd dopĺňa, že nemá výhrady ani k výkladu ustanovení Občianskeho zákonníka všeobecnými súdmi v prejednávanej veci, ani k favorizovaniu práva žalovaných na obydlie. Po zániku nájmu bytu, ak je s ním spojené právo na bytovú náhradu, ktorej zabezpečením má byť podmienené vypratanie, svedčí vypratávanej osobe v byte právo bývania, ktoré je svojou povahou odvodeným právom od jej pôvodného nájomného práva. Od zániku práva nájmu bytu do zabezpečenia bytovej náhrady je v zmysle § 712c ods. 3 Občianskeho zákonníka vypratávaná osoba oprávnená byt užívať, a nie je povinná sa z bytu vysťahovať. Právu takejto osoby byt užívať zodpovedá povinnosť prenajímateľa užívanie bytu takouto osobou trpieť. Osoba, ktorej svedčí právny dôvod bývania opierajúci sa o § 712c ods. 1 Občianskeho zákonníka, má povinnosť platiť úhradu za užívanie bytu, a to vo výške, ktorá zodpovedá výške nájomného dojednaného za trvania nájomného vzťahu. V zmysle § 712c ods. 3 Občianskeho zákonníka v prípade, ak bývalý nájomca neuzatvorí zmluvu o bytovej náhrade dôvodne, jeho právo bývania vo vypratávanom byte trvá naďalej. Dôvodným neuzatvorením zmluvy o bytovej náhrade sú prípady, keď zabezpečená bytová náhrada nezodpovedá zákonnej požiadavke z hľadiska jej kvality, alebo aj ak zmluva o bytovej náhrade nie je zmluvou o užívaní bytovej náhrady na dobu neurčitú (k tomu pozri aj napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 2 Cdo 83/2001) (porov. Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol. Občiansky zákonník II. § 451 – 880. 2. vydanie. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2019, s. 2769 – 2780).

29. Nájomné právo k bytom je postavené na výraznej ochrane nájomcov. Táto skutočnosť sa prejavuje najmä pri zániku nájomného vzťahu, a to jednak presne vymedzenými dôvodmi výpovede, no ochrana nájomcov je zaistená aj tým, že nájomca nie je povinný sa z bytu vysťahovať pokiaľ nemá zaistenú zodpovedajúcu bytovú náhradu. Táto zvýšená ochrana je motivovaná najmä sociálnymi dôvodmi, pretože bývanie slúži na uspokojovanie jednej z najzákladnejších ľudských potrieb, a ako taká má mnohoročnú tradíciu (Ústavný súd Českej republiky, IV. ÚS 524/03).

30. Ústavný súd podotýka, že obsahom základného práva na súdnu ochranu, resp. spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je garancia, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania.

31. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd konštatuje, že z ústavnoprávneho hľadiska niet žiadneho dôvodu, aby sa závery napadnutého uznesenia najvyššieho súdu spochybňovali, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti namietaného porušenia práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1

dohovoru odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

32. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu je potrebné uviesť, že sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta porušenie tohto práva v spojení alebo v nadväznosti na namietané porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu nedošlo v rámci argumentov sťažovateľky k porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, k rovnakému záveru dospel aj vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu. Aj túto časť ústavnej sťažnosti sťažovateľky preto pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

33. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite ústavnej sťažnosti nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 19. októbra 2022

Miloš Maďar
predseda senátu